

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

LT

Kalba

Liuksemburgas, 2015 m. gruodžio 8 d.

Europos Audito Rūmų Pirmininko Vítoro Caldeiros kalba

2014 m. metinių ataskaitų pristatymas

Europos Sąjungos Tarybai (Ekonomikos ir finansų reikalai)

Briuselis, 2015 m. gruodžio 8 d.

Autentiškas tik sakomas tekstas.
Pirmenybė teikiama sakytiniam variantui.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams Tel. (+352) 4398 47 063 Mob. tel. (+352) 621 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai Tel. (+352) 4398 45 410 Mob. tel. (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E. paštas: press@eca.europa.eu

[@EUAuditorsECA](https://twitter.com/EUAuditorsECA)

eca.europa.eu

Gerbiamasis Pirmininke,

Gerbiamieji ministrai,

man didelė garbė pristatyti Tarybai 2014 finansinių metų Audito Rūmų metines ataskaitas.

Tikriausiai žinote, kad mes paraginome ES investicijų ir išlaidų valdymui taikyti visiškai naują metodą.

Tai padarėme dėl trijų pagrindinių priežasčių:

- pirma, ES ir valstybės narės pripažino būtinybę skirti finansavimą pagrindiniams **naujiems uždaviniams**;
- antra, vis dar reikia išspręsti rimtas ilgalaikes ES finansų valdymo problemas; ir
- trečia, daugiametės finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūra yra gera proga iš esmės persvarstyti ES prioritetus ir kai kurias finansavimo schemas.

Kai šią mintį praeitą mėnesį pristačiau Parlamentui, teigiama K. Georgievos, Komisijos Pirmininko pavaduotojos, ir Europos Parlamento narių reakcija mums buvo padrąšinimas.

Gerbiamieji ministrai,

ES ir valstybėms narėms tai iš tikrųjų yra labai sunkus laikas. Europa susiduria su įvairiais **rimtais uždaviniais**:

- pabėgėlių ir saugumo krizėmis;
- energijos poreikių patenkinimu ir klimato tikslų siekiu; ir
- pakankamo ekonominio augimo ir užimtumo skatinimu.

Kad šie klausimai būtų išspręsti, yra būtinos viešosios lėšos, ir labai svarbu, kad jos būtų tinkamai investuotos.

ES biudžetas yra svarbus lėšų šaltinis ES lygmeniu. Mūsų ataskaita rodo, kad jis galėtų būti investuojamas geriau ir daugelis Europai iškilusių sunkumų galėtų būti įveikti greičiau.

Tačiau kad tai būtų padaryta, būtina išspręsti mūsų ataskaitoje pabrėžtas įsisenėjusias finansų valdymo problemas.

Pirma, būtina spręsti **besikaupiančių vėluojamų panaudoti asignavimų** problemą.

ES biudžetas yra susijęs su per dideliais įsipareigojimais ir tai išliks artimiausiu metu.

Kai kurioms valstybėms narėms nėra lengva įsisavinti joms skirtas ES lėšas.

Finansinėse priemonėse ir toliau išlieka aukštas nepanaudotų lėšų lygis.

Spręsti šią besikaupiančių vėluojamų panaudoti asignavimų problemą padėtų „išlaisvintos“ lėšos, kurios galėtų būti panaudotos ten, kur jų labiausia stinga.

Mes manome, kad ES biudžeto lankstumas yra pagrindinis klausimas, kuris turi būti nagrinėjamas laikotarpio vidurio peržiūroje.

Antra, dar daug pinigų panaudojama nesilaikant ES finansų taisyklių.

Išlieka **nuolatos aukštas mokėjimo klaidų lygis**. Bendras įvertintas mokėjimo klaidų lygis 2014 m. yra 4,4 % ir pastaruosius trejus metus jis buvo pastovus.

Pripažįstame, kad per pastaruosius keletą metų Komisija ir valstybės narės padarė pažangą klaidų prevencijos ir jų ištaisymo srityje.

Tačiau dar kartą noriu pabrėžti, kad mūsų ataskaitos rodo, jog nacionalinės institucijos galėjo ištaisyti dar daugiau klaidų, jei būtų pasinaudota visa turima informacija.

Iš tikrųjų labiausiai klaidų veikiamose pasidalijamojo valdymo srityse klaidų lygį buvo galima sumažinti perpus.

Taigi ES veiklos išlaidų programos ir schemas yra savaimė rizikingos, kadangi mokėjimai vis dar labai priklauso nuo pačių galutinių paramos gavėjų pateiktos informacijos.

Mūsų analizė rodo, kad yra galimybių parengti mažiau klaidų veikiamas išlaidų schemas visų pirma supaprastinant mokėjimo sąlygas ir procedūras.

Taip pat matyti, kad įvertintas klaidų lygis yra labiau susijęs su išlaidų schemas tipu, o ne su tuo, ar jos yra įgyvendinamos taikant pasidalijamąjį valdymą.

Todėl mes rekomenduojame, kad Komisija savo analizę skirtų kai kurių schemų koncepcijos laikotarpio vidurio peržiūrai, siekdama nustatyti, kokios yra klaidų ištaisymo galimybės.

Mažesnis klaidų skaičius ir geresnis jų taisymas pagerintų išlaidų kokybę ir „išlaisvintų“ lėšas, kurias būtų galima panaudoti kitose srityse.

Tai, ką čia išdėščiau, susiję su trečiąją sritimi, kuri turėtų būti patobulinta – **ES biudžeto veiksmingumu**.

Mes nustatėme, kad daugiametė finansinė programa galėtų būti geriau suderinta su strategija „Europa 2020“ ir laikotarpių, ir prioritetų atžvilgiu.

Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad aukšto lygmens ES tikslai ir politiniai siekiai žemesniuose lygmenyse nėra paverčiami aiškiais veiklos tikslais.

Tai yra nepaprastai svarbu veiksmingam valdymui ir rengiant ataskaitas apie veiksmingumą.

Galiausiai, ES finansų valdymui taip pat būtų labai naudingas **didesnis skaidrumas**. Tai nepaprastai svarbu, norint išlaikyti piliečių pasitikėjimą.

Savo ataskaitoje mes rekomenduojame, kad Komisija taikytų priemones, siekdama padidinti skaidrumą, susijusį su:

- ES ilgalaikiais pinigų srautų poreikiais;
- mokėjimo klaidomis ir finansiniais pataisymais; ir
- ES biudžeto panaudojimo rezultatais.

Tačiau kartu svarbu užkrinti ES politiką, netiesiogiai finansuojamą iš ES biudžeto, skaidrumą.

Taikant naujus ES politikų finansavimo būdus, neturėtų būti trukdoma viešai svarstyti ir audituoti finansinę riziką.

Naujos finansavimo priemonės buvo sukurtos reaguojant į konkrečias krizes. Kiekvienu atveju mes įspėjome apie būtinybę nuo pat pradžių užtikrinti veiksmingą viešąją atskaitomybę ir audito priemones.

Džiaugiuosi, kad į mūsų įspėjimus buvo atsižvelgta. Audito Rūmams aiškiai viešojo audito įgaliojimus visų pirma suteikia bendras pertvarkymo mechanizmas.

Tačiau jei finansavimo priemonės iš esmės bus per daug suskaidytos, yra rizikos, kad tai turės neigiamos įtakos atskaitomybei.

Gerbiamieji ministrai,

laikotarpio vidurio peržiūra suteikia galimybę nustatyti **visiškai naują** ES finansų valdymo **metodą**, skirtas lėšas geriau panaudoti naujiems uždaviniams ir išspręsti mano pabrėžtas įsisenėjusias problemas.

Mes manome, kad norint geriau ir greičiau investuoti ES lėšas:

- sprendimų priėmėjai privalo užtikrinti, kad investicijos būtų geriau suderintos su besikeičiančiais Sąjungos prioritetais;
- teisėkūros institucijos privalo supaprastinti priemones, kad jomis būtų pasiekti geresni rezultatai su mažesne rizika mokesčių mokėtojams; ir
- finansų valdytojai privalo užtikrinti, kad efektyviau būtų panaudoti turimi ištekliai.

Audito Rūmai yra pasirengę prisidėti prie institucinio dialogo laikotarpio vidurio peržiūros kontekste.

Remdamiesi savo audito patirtimi mes planuojame prisidėti priemonėmis, kurias galime vadinti „trimis ramsčiais“, siekiant užtikrinti piliečiams skirtą Europos pridėtinę vertę:

- pirma, tikslų nustatymu;
- antra, įgyvendinimo mechanizmais;
- trečia, audito ir atskaitomybės priemonėmis.

Gerbiamasis Pirmininke, gerbiamieji ministrai,

Audito Rūmai šiuo labai sunkiu metu yra solidarūs su Taryba ir kitomis ES institucijomis.

Mūsų Sąjungos gynimas ir mūsų piliečių gerovės užtikrinimas uždės nemažą našta mūsų bendriems ištekliams.

Padėti užtikrinti, kad šie ištekliai būtų panaudojami racionaliai, ir toliau išliks pagrindinis Europos Audito Rūmų uždavinys.

Dėkoju už dėmesį.